

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER

MENNESKE-
RETTIGHEDER I
DANMARK 2020

BERETNING TIL FOLKETINGET

Redaktion: Janne Bruvold (ansvh.), Esben Geist, Niels Vesterlund Mathiesen,
Sophie Kaarsgaard Sales og Oliver de Mylius

Redaktionen sluttede 26. marts 2020

ISBN: 978-87-93893-33-7
e-ISBN: 978-87-93893-34-4

Layout: Hedda Bank
Tryk: Toptryk Grafisk Aps

Foto: Forside og bagside og side 7, 12 og 31: David Lundbye. Side 5: Anne Mie Dreves.
Side 8: Christian Lindgren/Ritzau Scanpix. Side 14: Politiken. Side 16: Oscar Scott Carl.
Side 20: Ida Guldbæk Arentsen/Ritzau Scanpix. Side 22: Mette Kramer Kristensen.
Side 24: Mads Claus Rasmussen/Ritzau Scanpix. Side 27: Steven Tannenberg. Side 28:
Gonzales Photo Dejan Obretkovic/Ritzau Scanpix. Side 32: John Rasmussen/Narsaq
Foto. Side 34: Kaung Htet. Side 36: Politikens Forlag.

Fotomontage: Side 11: David Lundbye.

© 2020 Institut for Menneskerettigheder

Wilders Plads 8 K, 1403 København K
Telefon 3269 8888 – menneskeret.dk

Denne publikation eller dele af den må reproduceres til ikke-kommercielle formål med
tydelig angivelse af kilde.

INDHOLD

- 4** Instituttet i 2019
- 5** Forord
- 6** Den politiske respekt for retssikkerheden vakler
- 8** Retsvæsen
- 16** Udlændinge og integration
- 19** Indfødsret
- 22** Det sociale område
- 24** Det sociale område – børn og unge
- 26** Det sociale område – handicap
- 28** Ligestilling
- 30** Sundhed og ældre
- 31** Danske børn og unge ved ikke nok om deres rettigheder
- 32** Grønland
- 34** Institutrets internationale arbejde
- 36** Menneskerettighedsprisen 2019 gik til Sara Omar
- 37** Økonomi

INSTITUTTET I 2019

Institut for Menneskerettigheder er Danmarks nationale menneskerettighedsinstitution. Vi fremmer og beskytter menneskerettigheder i Danmark og internationalt.

Samtidig er vi Danmarks nationale ligebehandlingsorgan og har til opgave at fremme ligebehandling for etniske minoriteter og for kvinder og mænd og seksuelle minoriteter. Vi har desuden en særlig rolle på handicapområdet, hvor vi fremmer og overvåger gennemførelsen af FN's Handicapkonvention. I vores arbejde samarbejder vi med en række aktører som for eksempel myndigheder og civilsamfundsorganisationer.

I 2019 har vi blandt andet:

- Udarbejdet **192** høringsvar på lovforslag og bekendtgørelser. Se alle høringsvar på menneskeret.dk/horingssvar.
- Udgivet **45** rapporter, **4** bøger og **36** forskningsartikler og kapitler i bøger. Flertallet af disse er peer-reviewede. Læs mere på menneskeret.dk/viden/forskning.
- Haft **62** kronikker, analyser og debatindlæg og godt **3000** nyhedsindslag og -artikler i medierne. Se alle nyheder på menneskeret.dk/presse/nyheder.
- Besvaret **634** borgerhenvendelser og rådgivet **101** personer i sager vedrørende forskelsbehandling på grund af race, etnicitet, handicap og/eller køn. Læs om rådgivningen på menneskeret.dk/radgivning.

Vi arbejder internationalt gennem partnerskaber med ministerier, myndigheder og nationale menneskerettighedsinstitutioner samt rådgiver erhvervslivet for at sikre robuste og langtidsholdbare resultater. Vi udgiver en særskilt årsrapport om vores internationale arbejde.

Læs mere om vores arbejde i Danmark på menneskeret.dk og om vores internationale arbejde på humanrights.dk.

FORORD

I januar i år var det 75 år siden, at Auschwitz blev befriet. Udryddelsen af jøder under 2. verdenskrig udstillede menneskeskabte grusomheder på en måde, der gav genlyd i hele verden og samlede verdenssamfundet i konsensus om, at det aldrig måtte ske igen. Kort efter blev først FN's og siden Europas menneskerettigheder til.

Befrielsen af Auschwitz bør også den dag i dag minde os om værdien af universelle menneskerettigheder. Og om hvad der kan ske, hvis vi ikke værner om dem, bare tager dem for givet og ikke holder dem levende og nærværende.

Vi har hos Institut for Menneskerettigheder i 2019 desværre flere gange måttet advare mod politiske tiltag, som lægger borgernes grundlæggende rettigheder under pres. Politiske initiativer, der har skullet skabe et sikrere og tryggere liv for borgere i Danmark, har udfordret retssikkerheden i et omfang, vi ikke er vant til at se i Danmark.

Vi anerkender naturligvis, at der er brug for politisk handlerum til at bekæmpe alvorlig kriminalitet og terror, men politiske tiltag må samtidig sikre værnet om menneskerettigheder og borgernes grundlæggende rettigheder. Den fortsatte beskyttelse af vores basale rettigheder er stadig helt afgørende for vores demokrati og for den enkelte borger.

2019 var desuden året, hvor vi blandt andet kunne fejre 30 år med FN's Børnekonvention, som har haft en stor betydning for beskyttelsen af børns rettigheder i Danmark såvel som i andre dele af verden. Netop på børneområdet har vi også det seneste år set en række forbedringer, hvilket vi har noteret med stor anerkendelse.

Dem og meget andet kan du læse om i denne beretning.

God læselyst!

Louise Holck
Konstitueret direktør

Dorthe Elise Svinth
Bestyrelsesformand

DEN POLITISKE RESPEKT FOR RETSSIKKERHEDEN VAKLER

Det seneste år har de siddende regeringer fremlagt flere politiske tiltag, der tager basale retssikkerhedsgarantier fra borgerne. Med den udvikling bevæger Danmark sig væk fra de grundlæggende værdier, vi har bygget vores samfund på, siger Louise Holck, konstitueret direktør, Institut for Menneskerettigheder.

I 2019 har Institut for Menneskerettigheder sendt ualmindeligt mange kritiske høringsvar til ministerierne. Især går instituttets kritik på, at lovgivningen går på kompromis med borgernes retssikkerhed.

”Jeg kan godt forstå, at politikerne føler behov for at reagere, når bomber springer i København og danskere rejser til udlandet for at kæmpe for Islamisk Stat. Men politikerne bør overveje grundigt, om de tiltag, de sætter i værk, virkelig er nødvendige, før de får skabt en lovgivning, der går på kompromis med grundlæggende værdier i vores retssamfund,” siger Louise Holck, konstitueret direktør, Institut for Menneskerettigheder og tilføjer:

”Det er min klare overbevisning, at det kan lade sig gøre at beskytte borgere i Danmark mod både bandekriminalitet og terror, uden at det skal koste os vores fundamentale ret til for eksempel privatliv og retssikkerhed.”

Louise Holck peger på tre særligt vidtgående lovtiltag fra det seneste år, der svækker retssikkerheden for borgerne i Danmark. Personer dømt for seksualforbrydelser har siden januar 2020 kunnet få besøg af politiet, der uden en retskendelse skal have adgang til at ransage deres hjem og tjekke deres computer. Regeringen har for nylig fremsat et lovforslag, som vil indføre lignende regler for personer med en terrordom. Og danskere, der har handlet til alvorlig skade for Danmarks vitale interesser, kan nu miste deres danske statsborgerskab, uden at de er blevet dømt ved en domstol i Danmark, og uden at en dommer skal godkende frakendelsen.

”Vi har retsgarantier som for eksempel domstolskontrol for at sikre, at staten ikke kan misbruge sin magt over borgerne. Det, vi ser nu, er vidtgående indgreb, hvor normale retsgarantier tages ud af ligningen. Men retssikkerhed er altså ikke en ligegyldig bureaukratisk øvelse. Den er fuldstændig grundlæggende for vores retsstat,” siger Louise Holck.

Også på andre områder har instituttet registreret retssikkerhedsmæssige udfordringer det seneste år. Regeringen har foreslået langt mere overvågning af

**Retssikkerhed
er altså ikke
en ligegyldig
bureaukratisk
øvelse. Den er
fuldstændig
grundlæggende
for vores retsstat.**

Louise Holck, konstitueret
direktør, Institut for
Menneskerettigheder

borgerne og har i den forbindelse ind til videre ignoreret instituttets opfordring til at styrke retsgarantierne for borgere, der udsættes for overvågning.

I 2019 kom det frem, at der i årevis har været fejl i politiets brug af teledata. Teledata stammer fra teleudbyderes registrering – 'logning' – af deres kunders kommunikation. På trods af at uskyldige kan være blevet dømt på grund af fejlagtige oplysninger forventes Folketinget for niende gang at udskyde en evaluering af logningsreglerne.

Derudover er retssikkerheden under pres i retssalene, hvor der fortsat ikke findes et system, der sikrer, at tolkene er kompetente og professionelle. Instituttet har i flere år opfordret regeringen til at iværksætte et grundlæggende og tiltrængt løft af tolkeområdet.

"Selvfølgelig vil politikere gerne gøre alt, de kan, for at stoppe alvorlig kriminalitet. Men det er muligt at stoppe og straffe kriminelle uden at gå på kompromis med borgeres rettigheder. Menneskerettighederne beskytter os alle. Det gælder også dem, vi ikke kan lide. Det er faktisk hele pointen med dem," siger Louise Holck.

Rigspolitiet ophævede i december 2019 en kontrakt med firmaet EasyTranslate, der i 2018 vandt et udbud på tolkning for alle institutioner under Justitsministeriet og Udlændinge- og Integrationsministeriet. Institut for Menneskerettigheder opfordrer regeringen til at iværksætte et grundlæggende og længe tiltrængt løft af tolkeområdet. Der er brug for en uafhængig certificeringsordning, en offentlig tolkeuddannelse indenfor flygtninge- og indvandrersprogene og et krav om, at domstole, ministerier og andre offentlige institutioner anvender uddannede tolke, når de findes. Ifølge finanslovsaftalen for 2020 skal der nedsættes et tværministerielt udvalg, der skal komme med forslag til, hvordan tolkningen i den offentlige sektor kan forbedres.

POLITIET RANSAGER UDEN DOMMERKENDELSE

Siden 1. januar 2020 har politiet haft mulighed for – uden først at skulle indhente en retskendelse – at ransage seksualforbryderes hjem og tage genstande med sig. Lovændringen udvider også omfanget af, hvilke steder domstolene kan forbyde de dømte seksualforbrydere at besøge. Institut for Menneskerettigheder vurderer, at de vidtgående beføjelser til politiet og indgrebene i privatlivets fred går længere end nødvendigt for at kunne holde opsyn med dømte seksualforbrydere.

OPHOLDS- OG KONTAKTFORBUD FOR TERRORDØMTE

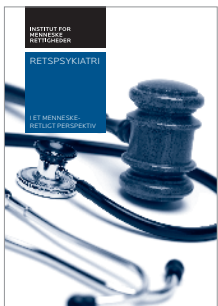
Også terrordømte vil sandsynligvis fremover kunne få besøg af politiet, der skal have lov til at undersøge deres hjem og tjekke deres computere uden en retskendelse. Det fremgår af et lovforslag, som regeringen har fremsat i Folketinget. Lovændringerne i forslaget vil gøre det muligt for domstolene at idømme terrordømte et kontaktforbud, hvilket betyder, at de ikke må kontakte andre terrordømte. Samtidig ønsker regeringen at øge strafammen for terrorrelaterede forbrydelser og gøre det muligt for domstolene at idømme terrordømte et opholdsforbud. Opholdsforbuddet betyder, at den terrordømte ikke må opholde sig i et bestemt område. Instituttet anser opholds- og kontaktforbuddene for at være meget indgribende i retten til bevægelsesfrihed og retten til respekt for privatlivet.

PSYKISK SYGE FÅR ALT FOR LANGE STRAFFE I RETSPSYKIATRIEN

Flere psykisk syge, som bliver dømt for kriminalitet, får anbringelses- og behandlingsdomme og havner dermed i retspsykiatrien. Samtidig bliver straffene længere. Ofte er straffene endda væsentligt længere, end hvis den samme forbrydelse var begået af en person uden psykiske lidelser. Det viser en rapport fra instituttet fra november 2019, der konkluderer, at de dømtes retssikkerhed er under pres, og at der er behov for en reform af retspsykiatrien. 4000 personer er i dag underlagt en dom til behandling eller anbringelse i psykiatrien.

ÅRETS UDGIVELSER

- Retspsykiatri – i et menneskeretligt perspektiv

TILSYN FINDER MANGELFULD BESKYTTELSE AF PRIVATLIVSFRED

Tilsynet med Efterretningstjenesterne kunne i sin årsredegørelse fortælle, at Politiets Efterretningstjeneste i mindst fire år har haft mulighed for at indhente overvågningsoplysninger om personer hjemmehørende i Danmark fra Forsvarets Efterretningstjeneste uden retskendelser. Retskendelsen er ellers et krav i loven, og det vækker bekymring hos instituttet, at loven ikke tidligere blev fulgt.

SIKKERHEDSTILTAG LÆGGER PRES PÅ RETTEN TIL PRIVATLIV

Hovedstadsområdet blev i 2019 ramt af 14 eksplosioner. Ifølge politiet stod personer i bandemiljøet bag flere af sprængningerne. Regeringen henviste både til eksplosionerne, et dobbeltdrab på offentlig gade i Herlev og den generelle terrortrussel mod Danmark, da justitsminister Nick Hækkerup i oktober præsenterede 16 nye initiativer under overskriften 'Tryghed og sikkerhed i det offentlige rum'. Blandt tiltagene var øget brug af tv-overvågning fra både politiets, kommunernes og privates side, mere automatisk registrering af nummerplader og bedre adgang for politiet til at tage fotos af personer i det offentlige rum.

Institut for Menneskerettigheder vurderer, at selvom de enkelte tiltag isoleret set ikke vil føre til krænkelser af menneskeretten, er der tale om vidtgående indgreb i borgernes ret til privatliv. I sine høringssvar til de lovforslag, der siden er blevet fremsat i Folketinget, pegede instituttet derfor på, hvordan Folketinget kunne sikre retssikkerheden og de nødvendige retsgarantier i lovændringerne.

UKLAR MENNESKERETLIG RAMME FOR ANSIGTSGENKENDELSE

I oktober 2019 meldte Københavns Politi ud, at de gerne vil have mulighed for at bruge teknologi til ansigtsgenkendelse i deres overvågning af borgerne. I et notat sendt til retsordførerne for alle partier i Folketinget og justitsminister Nick Hækkerup vurderede instituttet, at ansigtsgenkendelse er en særlig intensiv og indgribende overvågning, der helt grundlæggende udfordrer borgernes ret til privatliv og beskyttelse af persondata. De menneskeretlige rammer for brugen af ansigtsgenkendelse er fortsat uklare, og instituttet opfordrede derfor regeringen til at vente med at indføre teknologien til kriminalitetsbekæmpelse, til de menneskeretlige konsekvenser er blevet undersøgt.

LOGNING FORTSÆTTER EFTER TELESKANDALE

Folketinget vil efter alt at dømme udskyde en evaluering af de danske logningsregler for niende gang siden 2011. Logningsreglerne i Danmark forpligter teleudbydere til at registrere og opbevare – også kaldet 'logge' – oplysninger om tele- og internettrafik til brug for efterforskning og retsforfølgning. Da et flertal i Folketinget i 2002 stemte ja til logningsreglerne, var det med en forventning om, at den intensive overvågning af borgerne ville blive taget op til revision, få år efter at loven trådte i kraft. Logning udgør en massiv overvågning af borgerne, uden at de ramte nødvendigvis er mistænkt for kriminalitet. Der er derfor tale om et intensivt indgreb i retten til privatliv og retten til beskyttelse af persondata. Institutet har i flere år advaret om de menneskeretlige konsekvenser, og i 2016 slog EU-Domstolen fast, at logning var i strid med borgernes grundlæggende rettigheder.

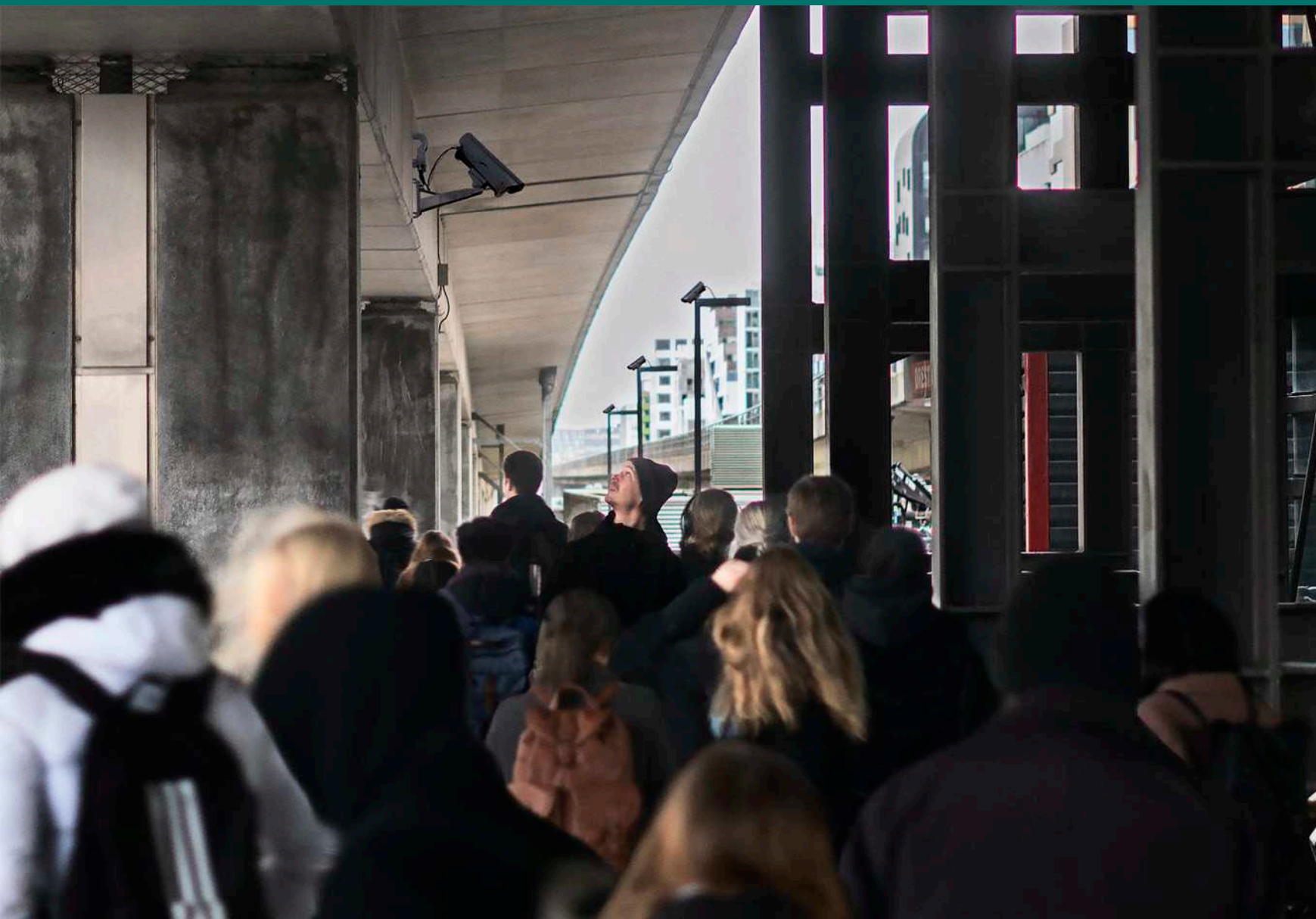
Regeringens forslag om at udskyde evalueringen af logningsreglerne kommer, efter at det i 2019 kom frem, at der har været grove fejl i politiets og anklagemyndighedens brug af teledata fra logning. Brugen af teledata i straffesager og sager om varetægtsfængsling blev sat i bero i to måneder fra august 2019. Institutet har understreget, at det er afgørende, at alle sager, hvor der er faldet dom på baggrund af teledata, bliver grundigt undersøgt.

Ifølge Sikkerheds-Branchen holder omkring 1,5 millioner overvågningskameraer øje med borgernes færden i Danmark. Regeringen har foreslået at gøre det lettere for både offentlige institutioner og private at få tilladelse til at sætte overvågningskameraer op.

ÅRETS UDGIVELSER

- Human Rights in the Age of Platforms (red. Jørgensen, MIT Press)

JA TIL VIDEOOVERVÅGNING, NEJ TIL OVERVÅGNING AF E-MAILS

Ifølge en omfattende undersøgelse af danskernes værdier fremgår det, at mere end fire ud af fem danskere er positive over for statens videoovervågning af borgere i det offentlige rum. Til gengæld mener kun én ud af fire, at staten skal kunne overvåge e-mails og anden information, der udveksles på internettet. Undersøgelsens resultater er udgivet i bogen 'Usikker Modernitet – Danskernes værdier fra 1981 til 2017' (red. Frederiksen, Hans Reitzels Forlag). Rikke Frank Jørgensen, seniorforsker ved Institut for Menneskerettigheder, har skrevet bogens kapitel om danskernes holdning til overvågning.

FORTSAT OMFATTENDE BRUG AF ISOLATION SOM STRAF

705 gange blev indsatte i danske fængsler i 2019 straffet med isolation i mere end 14 dage. Såkaldt strafcelle er den hårdeste disciplinære straf, fængselsbetjente kan idømme indsatte. Der har været en eksplosiv stigning i brugen af langvarig strafcelle de seneste fem år. Til sammenligning skete det kun syv gange i 2015, at en indsat sad i strafcelle i mere end 14 dage.

KRITIK AF FORHOLD I FÆNGSLER OG PSYKIATRISKE AFDELINGER

Europarådets Torturkomité kritiserede i begyndelsen af 2020 Danmarks indsats for at beskytte frihedsberøvede personer mod umenneskelig eller nedværdigende behandling. Komitéens rapport bygger på torturkomitéens besøg i Danmark i 2019. I rapporten udtrykker komitéen blandt andet bekymring over overfyldte fængsler og den omfattende brug af strafcelle. Komitéen kritiserer desuden Danmark for ikke at have forbedret indsatsen på en række områder, siden komitéen sidst var på besøg i 2014.

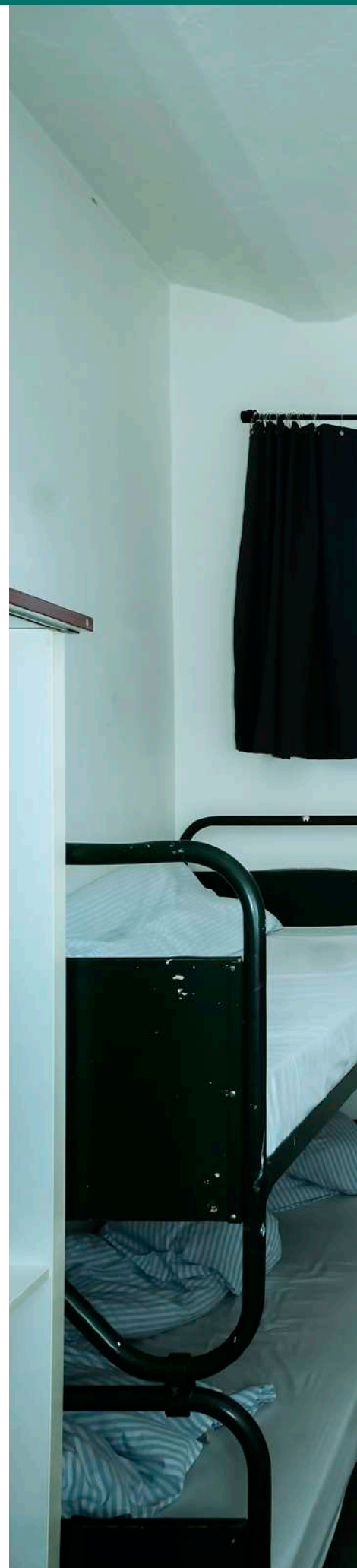
RET TIL EKSTERN LÆGEFAGLIG VURDERING

En forvaringsdømt i Herstedvester Fængsel vandt i juli 2019 en sag mod Danmark ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Østre Landsret afgjorde i 2015, at den indsatte fortsat skulle være i forvaring, da han ifølge en otte år gammel intern lægeerklæring stadig udgjorde en farerisiko. Den indsatte bad under sagen om en ny ekstern lægefaglig vurdering, men anmodningen blev afvist. Menneskerettighedsdomstolen gav manden ret i, at det var en krænkelse af hans ret til frihed, da han blev nægtet en ekstern lægefaglig vurdering.

ANKESTYRELSEN FINDER FEJL I AFGØRELSER FRA UNGDOMSKRIMINALITETSNÆVNET

Ankestyrelsen har fundet fejl i ni ud af 26 anbringelsessager foretaget af Ungdomskriminalitetsnævnet, der blev oprettet i januar 2019. Nævnet har til formål at forebygge kriminalitet blandt unge og sikre, at kriminalitetstruede børn på 10-17 år får den rette hjælp. Fejl i så væsentlige sager er problematisk for børnenes retssikkerhed. Institut for Menneskerettigheder opfordrer til, at en kommende evaluering af Ungdomskriminalitetsnævnet bør se på omfanget af omgørelser i Ankestyrelsen.

Danske fængsler huser i dag flere indsatte, end de er indrettet til. Derfor bør der jævnligt to indsatte i celler, der kun er beregnet til en enkelt person. Kriminalforsorgen og fængslernes ledelser skal i den forbindelse være opmærksomme på, at både Den Europæiske Menneskerettighedskonvention og Europarådets Torturkomité giver indsatte ret til et minimum af plads i cellerne. Ifølge Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol er det som udgangspunkt umenneskelig og nedværdigende behandling i strid med artikel 3 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvis en indsat i en dobbeltcelle har mindre end tre kvm personlig plads.

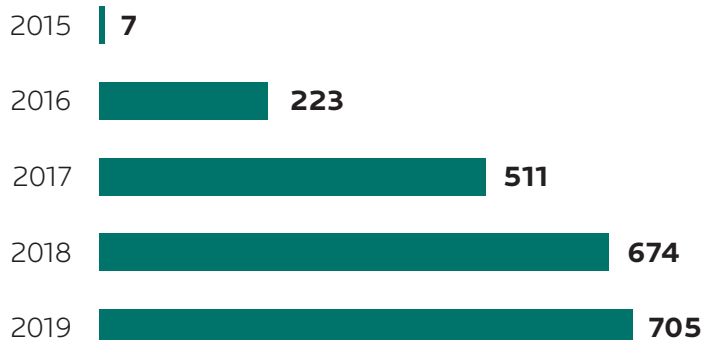
GRÆNSERNE FOR YTRINGSFRIHEDEN

Partileder for Stram Kurs Rasmus Paludan afholdt i 2019 en række demonstrationer mod islam, som skabte stor opmærksomhed. Det førte blandt andet til en omfattende debat om, hvor balancen mellem ytringsfriheden og hadtale bør gå. Institutet udtrykte bekymring over, at Rasmus Paludans ytringer – uanset hvor usympatiske de måtte være – blev mødt med vold. Efter grundlovens §§ 77 og 78 har Rasmus Paludan nemlig ret til ytrings- og forsamlingsfrihed. Hverken usympatiske eller ulovlige ytringer skal mødes med vold. Ulovlige ytringer skal straffes. Ytringsfriheden begrænses blandt andet af racismeparagraffen – straffelovens § 266b – som Rasmus Paludan i juli 2019 ved Østre Landsret fik 14 dages betinget fængsel for at have overtrådt i forbindelse med en udtalelse om sorte sydafrikaneres intelligenskvotient.

OMBUDSMANDEN FORSVARER OFFENTLIGT ANSATTES YTRINGSFRIHED

I tre sager om offentligt ansattes ytringsfrihed har Folketingets Ombudsmand konstateret, at kommuner ikke havde grundlag for at give påtaler eller advarsler til ansatte, som havde ytret sig kritisk om deres arbejdspladser på Facebook eller til medierne. Derudover har Esbjerg og Aalborg Kommuner ændret deres interne retningslinjer, som ikke tidligere var på linje med reglerne for offentligt ansattes ytringsfrihed.

ANTAL TILFÆLDE AF UBETINGET STRAFCELLE I MERE END 14 DAGE

Kilde: Kriminalforsorgen

BEHOV FOR STÆRKERE INDSATS MOD HADFORBRYDELSER

Det er vanskeligt at måle omfanget af racistiske holdninger, men ifølge det nationale integrationsbarometer oplever omkring halvdelen af etniske minoriteter diskrimination. Undersøgelser fra EU's Menneskerettighedsagentur viser, at mange danske jøder og muslimer føler sig udsat for negative holdninger og diskrimination, og Rigspolitiets registrering af hadforbrydelser viser, at antisemitisme og had mod muslimer er et vedvarende problem i Danmark. Institut for Menneskerettigheder opfordrer derfor regeringen til at udarbejde en national handlingsplan til forebyggelse og bekæmpelse af racisme og hadforbrydelser på grund af etnicitet og religion.

NY VOLDTÆGTSBESTEMMELSE KAN STYRKE MENNESKERETTEN

Straffelovrådet fremlagde i februar 2020 en betænkning, hvori flertallet anbefaler en ny voldtægtsbestemmelse, hvor det afgørende bliver, om en seksuel handling er frivillig fra begge parter side. Det er positivt, hvis definitionen af voldtægt ændres til at tage udgangspunkt i, om begge parter deltager i den seksuelle handling af egen fri vilje. Loven skal endvidere udformes tilstrækkeligt klart for at sikre retssikkerheden for alle involverede. FN's Komité om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder anbefalede i 2019 Danmark at indarbejde et samtykke-element i den juridiske definition af voldtægt.

ROS FOR INDSATS MOD VOLD I HJEMMET

Danmark fik i 2019 ros fra FN's Menneskerettighedskomité for at forebygge og bekæmpe vold i hjemmet. Komitéen bemærkede, at Danmark har oprettet en national enhed til bekæmpelse af vold i familien og vold i nære relationer og opdateret retningslinjerne for vold i nære relationer.

DANMARK KAN TILTRÆDE NY MENNESKERETTIGHEDSKONVENTION

Et flertal i Folketinget har gjort det muligt, at Danmark kan tiltræde FN's Konvention om Beskyttelse af Alle Personer mod Tvangsforsvindinger. Konventionen forbyder stater at frihedsberøve borgere uden retlig beskyttelse ved at benægte frihedsberøvelsen eller holde den forsvundne persons skæbne eller opholdssted hemmeligt. Tvangsforsvindingskonventionen er den ottende af FN's ni kernekonventioner om menneskerettigheder, som Danmark nu kan tiltræde.

Social- og indenrigsminister Astrid Krag og en række andre politikere fortalte i september 2019 i Politiken om den omfattende chikane, de udsættes for. En undersøgelse, som analyseinstituttet Epinion lavede for instituttet, viste, at 72 % af kandidaterne til folketingsvalget i 2019 oplevede chikane og trusler under valgkampen. Størstedelen fandt sted på de sociale medier. Institutet efterlyser en handlingsplan, som skal styrke befolkningens digitale dannelse gennem kampagner om digital adfærd og rettigheder samt undervisning i grundskoler.

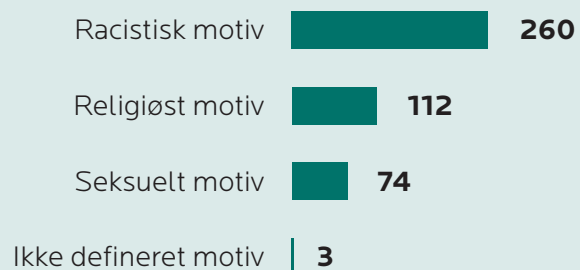
+ FREMSKRIDT

- Psykisk vold er selvstændigt kriminaliseret med en strafferamme på tre års fængsel.
- Tilsynsmyndighederne i Belgien, Danmark, Holland, Norge og Schweiz har indgået et tættere samarbejde for at kunne føre bedre tilsyn med efterretnings-tjenesternes udveksling af efterretninger på tværs af landene.
- Rigspolitiet har skærpet sine retningslinjer for opdatering af DNA-referenceprofiler, så der i udgangspunktet ikke længere kan foretages straffeprocessuelle skridt i en sag, før der er foretaget en undersøgelse på baggrund af 16 dna-systemer.
- Den daværende regering nedsatte i maj 2019 Dataetisk Råd, som har til opgave at understøtte en ansvarlig og bæredygtig dataanvendelse i erhvervslivet og i den offentlige sektor.
- Undervisningen i menneskerettigheder er blevet styrket i politiets basisuddannelse og studieordningen.
- Kriminalforsorgen har indskærpet reglerne for brug af peberspray. Det gælder blandt andet reglerne for, hvornår peberspray kan anvendes, og hvordan brugen skal dokumenteres.
- Politiet har opdateret processen for indrapportering af dødsfald og alvorlige selvmordsforsøg blandt personer i politiets varetægt og har udvidet rapporteringsforpligtelsen for politiet.
- En ny vejledning fra Rigspolitiet præciserer danske betjentes forpligtelser under udsendelser og indeholder blandt andet retningslinjer for politiets beføjelser til at anvende magt i forbindelse med tvangsudsendelser.
- Justitsministeriet har indført en whistleblowerordning på ministeriets område.

÷ TILBAGESKRIDT

- Seksualforbrydere kan nu idømmes et opholds- og kontaktforbud uden en slutdato. Som følge af kontaktforbuddet kan politiet uden dommerkendelse eller konkret mistanke ransage visse dømte seksualforbryderes hjem og tage genstande med til undersøgelse.
- Politiet kan forbyde visse dømte seksualforbrydere at opholde sig på konkrete steder, hvor der er fare for, at de vil lave en lignende forbrydelse, og politiet kan dele oplysninger om den dømtes identitet med ansatte i for eksempel svømmehaller.
- Domstolene kan nu afsige domme om udvisning, uden at den dømte møder op til retssagen.
- Center for Cybersikkerhed har fået udvidet sine beføjelser, så centeret, der hører under Forsvarets Efterretningstjeneste, kommer i besiddelse af en betydelig mængde følsomme personoplysninger.

ANTALLET AF HADFORBRYDELSER I 2018

449 i alt

Kilde: Rigspolitiet

UDLÆNDINGE OG INTEGRATION

RESSOURCEPERSONER SKAL BISTÅ I SPØRGSMÅL OM RELIGION

Det fremgår nu af kontrakter mellem Udlændingestyrelsen og operatører af asylcentre, at operatørerne skal udnævne en eller flere ressourcepersoner til at bistå beboerne i spørgsmål om for eksempel religion eller LGBTI+. Ændringen er indført i forbindelse med, at Institut for Menneskerettigheder har undersøgt religionsfriheden på danske asylcentre.

KRITISKE FORHOLD I UDLÆNDINGECENTER ELLEBÆK

Folketingets Ombudsmand opfordrede i juni 2019 ledelsen af Udlændingecenter Ellebæk til at styrke dokumentationen for brug af strafcelle, forbedre de fysiske forhold i mændenes indkvarteringsafdelinger og isolationsafdelingen og udarbejde en instruks til medicinbehandling. Det skete efter et tilsynsbesøg, hvor instituttet og DIGNITY – Dansk Institut Mod Tortur også deltog. I starten af 2020 kom der igen fokus på de fysiske forhold på udlændingecentre, da Europarådets Torturkomité kom med en alvorlig kritik og anbefalede, at både Udlændingecenter Ellebæk og Nykøbing Falster Arrest enten bliver renoveret eller lukket. Den danske regering gav i marts komitéen besked om, at Ellebæk vil blive renoveret.

DANMARK DØMT FOR AT UDSENDE MAND TIL TYRKIET

Danmark blev i oktober 2019 dømt ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol for at udsende en mand til Tyrkiet. Der er tale om en meget alvorligt psykisk syg mand, der blev dømt til udvisning på grund af kriminalitet. Domstolen fandt, at den danske stat burde have sikret sig, at manden kunne få en tilstrækkelig sundhedsbehandling i Tyrkiet. Sagen er indbragt for storkammeret ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol.

KRAV OM VELLYKKET INTEGRATION FJERNET

Et barn, der søger om familiesammenføring med en forælder, der har fået opholdstilladelse i Danmark, skal ikke længere have vurderet sine integrationsmuligheder. Instituttet ser det som et positivt tiltag, at kravet om 'vellykket integration' nu helt er fjernet fra udlændingeloven. Til gengæld skal et barn under 15 år søge om familiesammenføring i Danmark, senest tre måneder efter at barnets forælder har fået opholdstilladelse.

MENNESKERETLIGE STANDARDER I INTERNATIONALE SAMARBEJDER OM FLYGTNINGE

I en ny ph.d.-afhandling præsenterer Nikolas Feith Tan, forsker hos Institut for Menneskerettigheder, en ny juridisk ramme for, hvordan lande kan samarbejde om at give flygtninge asyl og samtidig beskytte flygtnings rettigheder og leve op til deres menneskerettighedsforpligtelser. Nikolas Feith Tan foreslår 14 konkrete menneskeretlige standarder, der skal imødekommes i mellemstatslige samarbejdsaftaler om flygtninge for at sikre flygtningene grundlæggende menneskerettigheder.

Folketingets Ombudsmand satte i en temarapport fra juli 2019 fokus på anvendelsen af magt over for børn på børneasylcentre og private opholdssteder. I rapporten konkluderer ombudsmanden, at der generelt er opmærksomhed på at sikre, at børnenes og de unges bedste kommer i første række. Besøgene viste dog også, at de ansatte flere steder manglede kendskab til lovgivningen om magtanvendelse.

OPDELING AF SKOLE VAR I STRID MED LOVEN

Det er Institut for Menneskerettigheders vurdering, at det var ulovlig forskelsbehandling på grund af etnicitet, da Herning Kommune i august 2019 oprettede en ny afdeling af Herningholmskolen for børn fra et socialt udsat boligområde. Derfor indgav instituttet en klage over kommunen til Ligebehandlingsnævnet. Herning Kommune har siden anerkendt, at opdelingen af skolen udgjorde diskrimination, og instituttet har derfor hævet sagen ved Ligebehandlingsnævnet.

UDLÆNDINGESTYRELSEN JUSTERER PRAKSIS OVER FOR BØRN

I september 2019 oplyste Udlændingestyrelsen, at styrelsen fremadrettet vil justere sin praksis i sager om opholdstilladelse til forældre til mindreårige børn, hvor barnet er dansk statsborger, men forælderen statsborger i et land uden for EU. Styrelsen retter hermed ind efter en dom ved EU-Domstolen fra maj 2017, som slog fast, at forældre fra lande uden for EU kan få opholdstilladelse på grund af deres børn, hvis barnet og forælderen har et tæt afhængighedsforhold.

SIKKERHEDSSITUATION I DAMASKUS-PROVINSEN GIVER IKKE LÆNGERE RET TIL ASYL

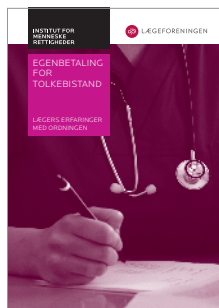
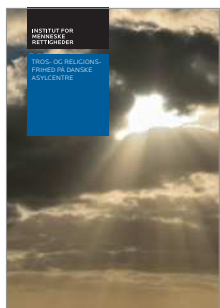
En rapport fra Udlændingestyrelsen og Dansk Flygtningehjælp konkluderede i februar 2019 blandt andet, at der er sket en markant forbedring af sikkerhedsforholdene i Damaskus-provinsen i Syrien. Efterfølgende udvalgte Udlændingestyrelsen en række prøvesager for at få afgjort, om det var muligt at sende syrere tilbage, som har fået eller søgt om asyl på grund af de generelle forhold i provinsen. Flygtningenævnet vurderede i 2019, at man ikke længere kan få asyl alene på grund af sikkerhedsforholdene i Damaskus-provinsen.

TILKNYTNINGSKRAV UNDERKENDT AF EU-DOMSTOLEN

EU-Domstolen slog i juli 2019 fast, at det tilknytningskrav, Danmark tidligere har krævet for ægtefællesammenføring, var i strid med EU's associeringsaftale med Tyrkiet. Udlændinge- og Integrationsministeriet har vurderet, at udlændingemyndighederne har pligt til at genoptage 138 sager vedrørende tyrkiske arbejdstagere med ophold i Danmark fra årene 2011-2019.

ÅRETS UDGIVELSER

- Tros- og religionsfrihed på danske asylcentre
- Egenbetaling for tolkebistand – lægers erfaring med ordningen (udgivet sammen med Lægeforeningen)
- Kvinder med tørklæde – ti kvinders erfaringer med arbejdsmarkedet

+ FREMSKRIDT

- Danske børn får bedre adgang til at bo med deres udenlandske forældre i Danmark, fordi Udlændingestyrelsen i højere grad end tidligere giver forældre ret til familiesammenføring.
- Børns integrationsmuligheder er ikke længere afgørende for, om et barn kan blive familiesammenført med en forælder, der har fået ophold i Danmark.
- Operatører af asylcentre skal udnævne resourcepersoner til at bistå beboerne i spørgsmål om for eksempel religion eller LGBTI+.

• TILBAGESKRIDT

- Lovgivningen om særligt udsatte boligområder bliver nu løbende udmøntet i konkrete handlingsplaner i de forskellige boligområder. Der er alvorlig risiko for, at boligforeningerne vedtager tiltag, der udgør ulovlig diskrimination, fordi de rammer etniske minoriteter særligt hårdt.
- Børn under 15 år skal nu søge om familiesammenføring i Danmark, senest tre måneder efter at deres ene forælder har fået opholdstilladelse.

NYFØDTE MISTER RETTEN TIL DANSK STATSBOGERSKAB

Indtil for nylig fik alle børn med en dansk forælder automatisk dansk statsborgerskab ved fødslen – uanset hvor de blev født i verden. Folketinget har gjort op med det princip for børn født af såkaldte fremmedkrigere. Det betyder, at børn, der er født i et konfliktområde, fremover ikke får dansk statsborgerskab efter en dansk forælder, der ulovligt er indrejst eller opholder sig i området. Det er Institut for Menneskerettigheders vurdering, at bestemmelsen krænker børnenes ret til samme statsborgerskab som deres forældre.

STATSBORGERSKAB TAGES FRA FREMMEDKRIGERE

Danskere, der har handlet til alvorlig skade for Danmarks vitale interesser, kan fremover fratages deres statsborgerskab, mens de er i udlandet, uden at de er blevet dømt ved en domstol. Lovændringen blev hastebehandlet i Folketinget på tre dage efter en kort høringsfrist. Instituttet opfordrede Folketinget til at sikre, at alle administrative afgørelser om fratagelse af statsborgerskab automatisk ville blive indbragt for en domstol. Forslaget blev ikke imødekommet.

FREMMEDKRIGERE KAN NÆGTES KONSULÆR BISTAND

Et flertal i Folketinget har givet udenrigstjenesten mulighed for efter en konkret og individuel vurdering at begrænse eller nægte konsulær bistand til bestemte personer. Der er tale om et nybrud i udenrigstjenestens praksis, da ingen danske statsborgere tidligere helt er blevet afskåret fra konsulær bistand. Instituttet fandt af flere grunde ændringen betænkelig og efterlyste i sit hørings svar blandt andet mere klarhed om rækkevidden af bestemmelsen og opfordrede regeringen til at sikre, at borgere skal høres, inden de nægtes konsulærbistand. Regeringen justerede delvist lovforslaget efter de to anbefalinger, inden lovændringen blev vedtaget.

POTENTIELLE FREMMEDKRIGERE VIL FORTSAT BLIVE NÆGTET PAS

I 2015 gjorde et flertal i Folketinget det muligt for politiet at inddrage pas eller nægte at udstede pas, hvis der er grund til at tro, at en person har til hensigt at deltage i aktiviteter i udlandet, der kan være til fare for Danmarks sikkerhed. Reglerne stod til at udløbe i marts 2020, men de er nu gjort permanente. Muligheden for at inddrage pas eller nægte at udstede pas blev samtidig udvidet til at kunne gælde i op til tre år. Instituttet havde ellers anbefalet, at inddragelsen og nægtelsen som udgangspunkt kun skulle kunne vare ét år.

DISKRIMINATION PÅ GRUND AF HANDICAP

Under to procent får et positivt svar, når de søger Folketingets Indfødsretsudvalg om dispensation fra kravene om dansk kundskaber og viden om danske forhold. Personer, der på grund af et handicap ikke er i stand til at lære det, der som udgangspunkt skal til for at få dansk statsborgerskab, har efter FN's Handicapkonvention ret til at få dispensation fra kravene. Det er dog de senere år blevet markant sværere at få dispensation, og i 2019 fik 98 % afslag på deres ansøgning. I februar 2020 slog Vestre Landsret fast, at det var ulovligt indirekte

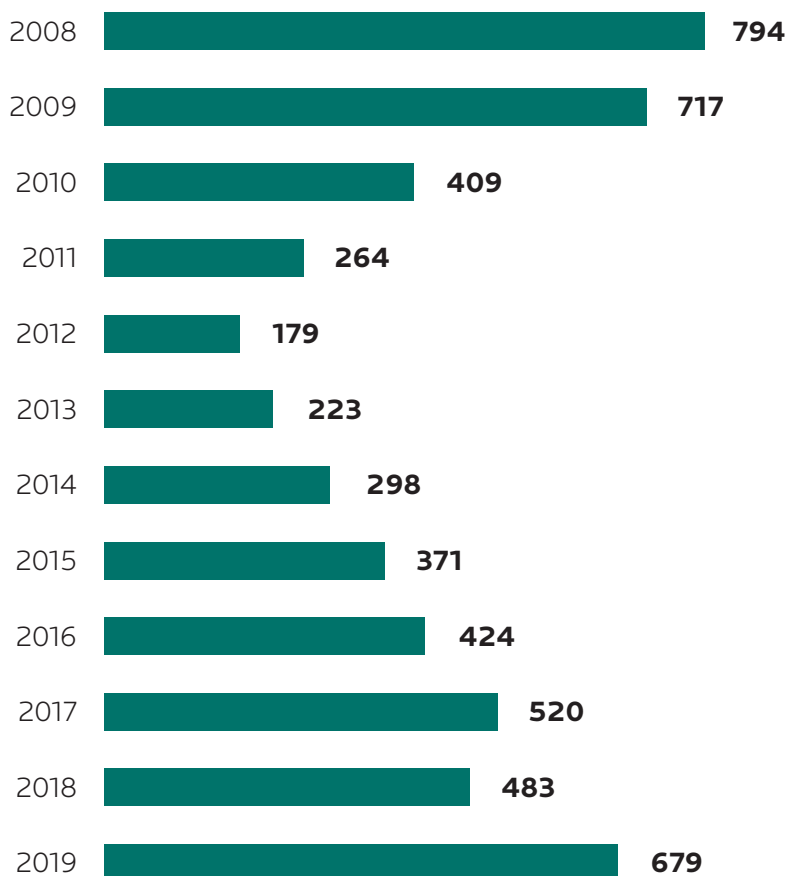
Kommunerne har fået mulighed for at afholde grundlovs-ceremonier, inden der er gået en måned, fra et lovforslag om indfødsret er vedtaget i Folketinget. Denne mulighed skal hjælpe ansøgere med børn, som fylder 18 år inden for den første måned efter et lovforslags vedtagelse. Timingen er afgørende, fordi forælderen skal kunne nå at blive dansk statsborger ved ceremonideltagelsen, inden barnet fylder 18 år. I modsat fald kan barnet ikke blive dansk statsborger sammen med forælderen.

diskrimination, da Folketingets Indfødsretsudvalg i 2015 gav afslag på en ansøgning om dansk statsborgerskab fra en mand med handicap, fordi han kortvarigt ikke opfyldte selvforsørgelseskravet. Institut for Menneskerettigheder deltog i sagen til støtte for manden. Institutet anbefaler, at indfødsretslovgivningen ændres, så afslag fremover skal begrundes, og at det fremgår af lovgivningen, hvilke betingelser der skal være opfyldt for at få dispensation.

STADIG FLERE STATSLØSE BØRN I DANMARK

Til trods for, at Danmark er forpligtet til at give statsløse børn, der er født her i landet, dansk statsborgerskab, er der i Danmark et stort – og stigende – antal børn født i Danmark uden noget statsborgerskab. Det kan hænge sammen med, at forældrene ikke ved, at statsløse børn født i Danmark har ret til dansk statsborgerskab. Institutet har opfordret regeringen til automatisk at give statsløse børn født i Danmark dansk statsborgerskab og til at give vejledning til alle berørte familier om muligheden for at få dansk statsborgerskab.

STATSLØSE 0-17-ÅRIGE FØDT I DANMARK

Kilde: Danmarks Statistik

+ FREMSKRIDT

- Udlændinge- og integrationsministeren har ændret formuleringen i ansøgninger om dansk statsborgerskab, så ansøgere i stedet for at skulle oplyse om alle udlandsophold inden for de seneste 12 år, alene skal oplyse om udlandsophold af betydning.
- Grundlovsceremonier kan afholdes tidligere, så flere børn kan få statsborgerskab sammen med en forælder.
- Hvis Danmark vil tage dansk statsborgerskab og dermed også unionsborgerskab fra en person, kan en afgørelse kun træffes efter en afvejning af, hvad det vil betyde for personen at miste sine unionsborgerrettigheder.

÷ TILBAGESKRIDT

- Børn, der fødes af danske forældre i konfliktområder, får fremover ikke dansk statsborgerskab ved fødslen.
- Fremmedkrigere kan administrativt få frakendt deres danske statsborgerskab uden automatisk domstolsprøvelse.
- Udenrigstjenesten kan afskære fremmedkrigere fra konsulær bistand.

DET SOCIALE OMRÅDE

FN-KOMITÉ: STOP KRIMINALISERINGEN AF HJEMLØSHED

FN's Komité om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder gav i 2019 den danske stat en række anbefalinger til, hvordan Danmark kan styrke beskyttelsen af borgernes rettigheder. I sin kritik fremhæver komitéen et stigende antal hjemløse og øget kriminalisering af hjemløshed og tiggeri som særligt bekymrende. FN-komitéen anbefaler for eksempel, at forbuddene fra 2017 mod utryghedsskabende lejre og utryghedsskabende tiggeri ophæves. Det er en anbefaling, som Institut for Menneskerettigheder også tidligere har givet.

FRIFINDELSER I SAGER OM UTRYGHEDSSKABENDE LEJRE

Landsretten omgjorde i april 2019 en dom fra byretten, hvor en rumænsk mand var blevet dømt for at have etableret en utryghedsskabende lejr. Den hjemløse opholdte sig i et indgangsparti, som han havde indrettet med et leje af pap, tæpper, dyne, sovepose og puder. Derudover havde han nogle personlige ejendele. Han havde fjernet alt omkring klokken seks om morgenen.

Københavns Byret frifandt ligeledes to mænd, der var sigtet for at have etableret en utryghedsskabende lejr. Også de ryddede deres få ejendele væk om morgenen.

En oktober morgen i 2018 blev André Christiansen og hans kammerat vækket af politibetjente, der mente, at de to mænd havde etableret en utryghedsskabende lejr under et halvtag ved Rundetårn i København. Begge mænd fik et zoneforbud og måtte dermed ikke opholde sig i Københavns Kommune i tre måneder. I september 2019 frikendte Københavns Byret begge mænd.

KONTANTHJÆLPSMODTAGERE SPARER OP TIL PENSIONEN

Siden 1. januar 2020 har alle, der modtager en forsørgelsesydelse som dagpenge, efterløn eller kontanthjælp, fået en pensionsopsparing. Samtidig får pensionister, der allerede er gået på pension, lidt flere penge. Pengene til den obligatoriske pensionsordning stammer fra midler, der tidligere gik til satspuljen.

DAGPENGE UDEN OPHOLDSKRAV

Et flertal i Folketinget har besluttet at afskaffe opholdskravet for retten til dagpenge. Opholdskravet betød, at man kun kunne modtage dagpenge, hvis man havde opholdt sig i Danmark i fem ud af de seneste tolv år. Ophævelsen kom i forlængelse af, at FN's Komité om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder i oktober 2019 anbefalede den danske stat at fjerne opholdskravet.

SPECIALRAPPORTØR ADVARER MOD KAPITALFONDE PÅ BOLIGMARKEDET

FN's specialrapportør for retten til bolig advarede i marts 2019 den danske regering mod kapitalfonde, der kan udnytte den danske lovgivning og fastsætte urimeligt høje lejepriser på istandsatte lejligheder. Et flertal i Folketinget har indgået en aftale om at ændre lovgivningen, så der blandt andet indføres en karenperiode, så boligudlejere fremover skal vente fem år, fra de har købt en ejendom, før de kan sætte huslejen op efter renovering af lejligheder.

6431 mennesker stod uden hjem i 2019

I hjemløsetællingen 2019 fandt VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd 6431 hjemløse personer. Det er et lille fald på 3 % siden den seneste tælling i 2017. Faldet er dog så lille, at det ligger inden for den almindelige opgørelsesusikkerhed. Derfor vurderer VIVE, at antallet af personer i hjemløshed er i samme størrelsesorden som i 2017. Efter en årrække med stigende hjemløshed er det positivt, at antallet ikke er steget siden 2017.

+ FREMSKRIDT

- Alle, der modtager forsørgelsesydelse som dagpenge, efterløn eller kontanthjælp, skal fremover have en pensionsordning.
- Der er ikke længere et krav om at have opholdt sig i Danmark i mindst fem ud af de seneste 12 år for at få dagpenge.
- Der er afsat 25 mio. kr. i finansloven for 2020 til en efterværnspulje, som skal hjælpe tidligere anbragte unge videre ud i egen bolig.
- Der er afsat 50 mio. kr. årligt i 2020 og 2021 til en styrket indsats for at afklare, om aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere over 30 år fortsat skal være på kontanthjælp.
- Fremover skal der laves en årlig ulighedsredegørelse, der analyserer uligheden i Danmark.
- Der er afsat 55 mio. kr. fire år frem til at etablere landsdækkende frivillige tilbud om økonomi- og gældsrådgivning.
- Det er blevet lettere at etablere og renovere almene boliger til særligt udsatte grupper og ansætte sociale viceværter.

÷ TILBAGESKRIDT

- Fremover skal kun hver anden – og ikke længere alle – ledige almene familieboliger i en boligorganisation først tilbydes lejere på en intern venteliste. Dermed bliver det sværere for beboere at få en anden og mere passende bolig i samme boligorganisation.
- Boligafdelinger, der er en del af et såkaldt hårdt ghettoområde, skal nu afvise boligsøgende, hvis personen eller dennes ægtefælle modtager integrationsydelse, uddannelseshjælp eller kontanthjælp.

DET SOCIALE OMRÅDE – BØRN OG UNGE

REGERINGENS AMBITION OM FLERE TVANGSFJERNELSER

Statsminister Mette Frederiksen satte i sin nytårstale for 2020 fokus på udsatte børn, og regeringen vil reformere sociallovgivningen med henblik på at øge antallet af tidlige tvangsanbringelser og tvangsbortadoptioner. Adskillelsen af børn og forældre kan være et nødvendigt tiltag for at sikre barnets bedste, men den skal være velbegrunderet og fastholde en høj retssikkerhed og beskyttelse af både barnets og dets forældres ret til familieliv. Særligt tvangsbortadoptioner er et massivt indgreb, og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har gentagne gange udtalt, at bortadoption forudsætter helt ekstraordinære omstændigheder. I 2019 blev Norge dømt tre gange ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol for at have krænket børn og forældres menneskerettigheder i sager om tvangsbortadoptioner og -anbringelser.

Med en lovændring i februar 2020 ændrede et flertal i Folketinget i sociallovgivningen for at styrke hensynet til børnenes bedste. Med lovændringen får Ankestyrelsen mulighed for selv at træffe afgørelse om samvær og kontakt i anbringelsessager. Kommunerne er samtidig blevet yderligere forpligtede til at prioritere anbringelsessteder, hvor der er en egnet skole, når de vælger anbringelsessted for et barn i skolealderen. For at øge forældrenes retssikkerhed har Folketinget desuden indført et krav om, at kommuner vurderer forældrenes kompetencer til at drage omsorg for barnet, inden der gennemføres en tvangsanbringelse.

TRÆNGTE BØRNEFAMILIER FÅR BØRNETILSKUD

Et flertal i Folketinget har besluttet at give et midlertidigt skattefrit børnetilskud til børnefamilier med børn under 15 år, hvor en eller begge forældre er berørt af blandt andet kontanthjælpsloftet eller modtager overgangsydelse eller uddannelseshjælp. Institut for Menneskerettigheder viste i en rapport fra 2018, at nogle børnefamilier på integrationsydelse er så hårdt presset økonomisk, at de lever under grundlovens krav om et eksistensminimum. Det er instituttets vurdering, at det nye midlertidige børnetilskud vil betyde, at færre familier vil falde under grundlovens eksistensminimum.

FLERE SOCIALT ANBRAGTE BØRN PÅ SIKREDE INSTITUTIONER

Flere socialt udsatte børn og unge anbringes på sikrede institutioner, der ellers har til formål at huse kriminelle børn og unge anbragt efter straffeloven. I 2008 var hver tyvende anbringelse på de sikrede institutioner en social anbringelse efter serviceloven. I 2018 var det steget til hver fjerde. Der er også sket en stigning i anbringelsesperioderne, så de socialt anbragte børn og unge opholder sig væsentligt længere tid på de sikrede institutioner. Instituttet er bekymret over, at kommunerne i manglen på bedre tilbud frihedsberøver udsatte unge ved at anbringe dem sammen med og under samme vilkår som ungdomskriminelle.

ET MEDMODERSKAB ER BINDENDE

I november 2019 slog Højesteret fast, at et medmoderskab har bindende virkning på linje med faderskab, og at en kvinde ikke senere kan vælge forældreskabet fra. Dommen skaber større klarhed om, at forældreskabet er en varig forpligtelse, så længe barnet ikke er myndigt.

Efter mange års kamp fik Godhavnsdrene i 2019 en undskyldning fra det officielle Danmark. Godhavnsdrene er en forening startet af mænd, der i deres barndom blev misbrugt og mishandlet på drengehjemmet Godhavn i Tisvildeleje i 1960'erne. Statsminister Mette Frederiksen gav i august 2019 undskyldningen i en tale, hvor hun kalder Godhavnsdrenenes oplevelse "et af de mørkeste kapitler i vores historie". På billedet ses Mette Frederiksen og Poul-Erik Rasmussen, der boede på Godhavnshjemmet i perioden 1962-1965. Han modtog i 2017 Rådet for Menneskerettigheders hæderspris på vegne af Godhavnsdrene.

30 ÅR MED FN'S BØRNEKONVENTION

20. november 2019 var det 30 år siden, at FN's Børnekonvention blev vedtaget. Siden har konventionen slået rod i det danske samfund i en sådan grad, at hensynet til børns rettigheder er forankret i både lovgivning, retspraksis, institutioner og den offentlige debat. Børnekonventionen er den af FN's menneskeretskonventioner, som bakkes op af flest lande, og konventionen har været med til at give større opmærksomhed på børns rettigheder i Danmark.

+ FREMSKRIDT

- Højesteret har slået fast, at en medmoder ikke på et senere tidspunkt kan fravælge sit forældreskab.
- Børnefamilier med børn under 15 år, hvor en eller begge forældre er berørt af blandt andet kontanthjælpsloftet eller modtager overgangsydelse eller uddannelseshjælp, kan nu få et skattefrit børnetilskud.
- Ankestyrelsen har nu mulighed for selv at træffe afgørelse om samvær og kontakt i anbringelsessager.
- I sager med børn i skolealderen skal kommunerne prioritere anbringelsessteder, hvor der er en egnet skole.
- Kommuner skal vurdere forældrenes kompetencer til at drage omsorg for barnet, inden de gennemfører en tvangsanbringelse.

÷ TILBAGESKRIDT

- Børn, der fødes af danske forældre i konfliktområder, får fremover ikke dansk statsborgerskab ved fødslen.

DET SOCIALE OMRÅDE – HANDICAP

ANBEFALINGER TIL HANDICAPPOLITISK HANDLEPLAN

På 9 ud af 10 vigtige områder som for eksempel uddannelse, beskæftigelse, sundhed og diskrimination er levevilkårene for mennesker med handicap ringere end for resten af befolkningen. Og udviklingen går i mange tilfælde den forkerte vej. Alligevel har Danmark fortsat ingen samlet politik for at fremme ligebehandling og lige muligheder for personer med handicap. I juni 2019 gav Institut for Menneskerettigheder derfor i et notat regeringen en række konkrete bud på, hvad en handlingsplan kan indeholde, og hvordan andre europæiske lande har udformet deres.

Desuden har instituttet efterlyst en samlet handicappolitisk handleplan i en rapport til FN's Handicapkomité forud for, at komitéen i efteråret 2020 skal vurdere Danmarks indsats for at beskytte rettigheder for personer med handicap.

PLIGT TIL RIMELIG TILPASNING I FOLKESKOLEN OG DAGTILBUD

Regeringen sendte i januar 2020 et lovforslag i høring, som vil gøre det lovpligtigt for folkeskolen og dagtilbud at yde rimelig tilpasning. Rimelig tilpasning betyder, at der skal tages særlige hensyn til personer med handicap, så de får de samme muligheder som andre – så længe tilpasningen ikke er urimelig byrdefuld. Instituttet vurderer, at mennesker med handicap ikke vil opleve en effektiv beskyttelse mod diskrimination, så længe der ikke er krav om at yde rimelig tilpasning. FN's Komité om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder har også kritiseret Danmark for, at beskyttelsen mod diskrimination på grund af handicap ikke omfatter pligten til rimelig tilpasning og tilgængelighed på andre områder end på arbejdsmarkedet.

DOMSTOLE BRUGER SJÆLDENT NY VÆRGEMÅLSLOVGIVNING

Siden januar 2019 har det været muligt delvist at fratage personer under værgemål deres retlige handleevne. Formålet med lovændringen var at give flere adgang til at stemme til folketingsvalg, da man automatisk mister sin stemmeret, hvis man får frataget sin fulde retlige handleevne. Desværre er de nye regler indtil videre kun anvendt i meget begrænset omfang. Det betyder, at formålet med lovændringen risikerer ikke at blive opfyldt. Instituttet arbejder for, at de nye regler om mulighed for delvis fritagelse af den retlige handleevne præciseres i en vejledning.

SYGEFORSIKRINGEN "DANMARK" ÆNDRER PROBLEMATISK FORMULERING

Instituttet har i 2019 haft en dialog med Sygeforsikringen "danmark" om mulig diskrimination af personer med handicap. Det har medført, at Sygeforsikringen "danmark" har ændret deres forsikringsbetingelser. Forsikringsbetingelserne efterlod tidligere det indtryk, at ansøgere ikke kunne blive medlem, hvis de havde en "legemssvaghed". Nu præciseres det, at der i alle tilfælde sker en konkret og individuel vurdering af mulighederne for medlemskab.

En omfattende undersøgelse fra Institut for Menneskerettigheder slog i februar 2020 fast, at elever med handicap i langt højere grad falder fra undervejs i deres erhvervsuddannelse sammenlignet med elever uden handicap. Mens 51 % af elever med handicap frafalder inden for fem år, gælder det kun 37 % af elever uden handicap. Ifølge instituttet er der behov for større inklusion og fleksibilitet for elever med handicap på erhvervsuddannelserne.

+ FREMSKRIDT

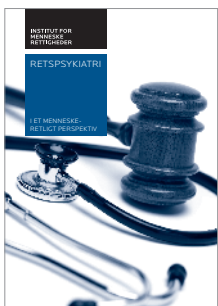
- Den faglige vejledning på høreapparatsområdet er blevet udbygget og opdateret, der er udviklet nationale kvalitetskrav og et krav om udlevering af informationspjece, og tilsynet er gjort mere ensartet.

÷ TILBAGESKRIDT

- Siden 1. januar 2020 er muligheden for at bruge fysisk magt over for voksne borgere med nedsat psykisk funktionsevne, der er bosiddende på botilbud eller plejehjem, blevet udvidet.

ÅRETS UDGIVELSER

- Retspsykiatri – i et menneskeretligt perspektiv
- Ligebehandling af elever med handicap på erhvervsskoler
- Gør demokratiet tilgængeligt

LIGESTILLING

ELEVER OPLEVER SEXCHIKANE I DERES PRAKTIK

Institut for Menneskerettigheder udgav i november 2019 en undersøgelse, der viste, at hver femte elev i hotel- og restaurationsbranchen har oplevet sexchikane i deres praktik. Chikane er oftest udøvet af en mandlig kollega. Institutet anbefaler blandt andet, at undervisningsministeren forpligter erhvervsskolerne til at oprette en akutrådgivning.

KVINDER OG UNGE TRÆKKER SIG FRA DEBATTER PÅ FACEBOOK

Hele 59 % af danskerne afstår fra at deltage i offentlige debatter på Facebook på grund af tonen eller trusler og chikane. Især kvinder og unge trækker sig, og det udfordrer den demokratiske deltagelse. I en rapport fra april 2019 anbefaler instituttet blandt andet, at der udarbejdes en national handlingsplan for digital dannelse med henblik på at styrke befolkningens digitale dannelse gennem målrettede kampagner til forskellige aldersgrupper om rettigheder og digital adfærd. Desuden bør politi og den danske anklagemyndighed rejse sager mod de sociale medier, så det bliver mere klart, hvor grænserne for de sociale mediers ansvar går, når det kommer til ulovligt indhold.

FN-KOMITÉ VIL SE FLERE KVINDER I LEDELSER

FN's Komite om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder gav i november 2019 en række anbefalinger til Danmark. Flere af anbefalingerne handler om udfordringer, som instituttet har peget på i en årrække. Det gælder blandt andet anbefalinger som, at Danmark bør styrke indsatsen for at fremme kvinders adgang til magt og indflydelse i virksomheders bestyrelser, gøre mere for at sikre ligeløn og beskytte kvinder mere effektivt mod vold.

EU INDFØRER ØREMÆRKET BARSEL TIL FÆDRE

EU vedtog i juni 2019 et direktiv, som øremærker to måneders barsel til mænd. Reglerne skal senest være gennemført i Danmark i 2022. Det er instituttets vurdering, at en udvidelse af den øremærkede orlov til mænd vil få en markant positiv effekt på ligestillingen mellem mænd og kvinder i Danmark.

DISKRIMINERENDE JOBANNONCERING

Instituttet har klaget til Ligebehandlingsnævnet over to virksomheder, der har målrettet jobannoncer efter alder og køn på Facebook. Institutet vurderer, at den målrettede annoncering fører til ulovlig forskelsbehandling på grund af alder og køn.

24%

af elever i hotel- og restaurationsbranchen har været udsat for verbale seksuelle krænkelser.

22%

af elever i hotel- og restaurationsbranchen har været udsat for fysiske seksuelle krænkelser.

Kilde: Sexchikane mod elever i hotel- og restaurationsbranchen, Institut for Menneskerettigheder

Fodboldspiller Victor Fischer sagde fra over for homofobiske tilråb efter en superligakamp i 2019. Institut for Menneskerettigheder har i flere år samarbejdet med blandt andre DBU om at ændre kulturen. At der er behov for en øget indsats på området bekræftede en undersøgelse blandt medlemmer i dansk fodbold i februar 2020. I undersøgelsen, som var foretaget af Kantar Gallup for DBU, svarede 44 procent af homoseksuelle, at de oplever diskriminerende sprog i fodboldregi.

+ FREMSKRIDT

- Mobning og seksuel chikane er nu omfattet af Arbejdstilsynets vejledning om krænkende handlinger på arbejdspladsen.
- Østre Landsret har slået fast, at virksomheder har pligt til at sikre et chikanefrit arbejdsmiljø, selvom chikanen bliver udøvet af en person, som ikke er ansat i virksomheden.

ARBEJDESTILSYNET ÆNDRER DEFINITION AF SEXCHIKANE I VEJLEDNING

Instituttet var i 2019 i dialog med Arbejdstilsynet for at ændre tilsynets definition af sexchikane i tilsynets vejledning om krænkende adfærd. Definitionen gav nemlig en ringere beskyttelse end ligebehandlingslovens og EU-rettens definition. Arbejdstilsynet har efterfølgende ændret definitionen af seksuel chikane i en ny opdateret vejledning.

ÅRETS UDGIVELSER

- LGBT+ – trivsel og åbenhed blandt lærere i grundskolen
- Sexchikane mod elever i hotel- og restaurationsbranchen
- Kvinder, demokrati og folketingsvalg 2019
- Demokratisk deltagelse på Facebook

LÆGER ADVARER MOD TOLKEGEBYR

Institut for Menneskerettigheder og Lægeforeningen undersøgte i 2019 lægers erfaringer med tolkegebyret, som blev indført 1. juli 2018. Tolkegebyret indebærer, at patienter, der har boet i Danmark i mindst tre år, som udgangspunkt skal betale gebyr for tolkebistand. 97 procent af de praktiserende læger oplever, at gebyret øger risikoen for fejl, fordi patientsamtalerne bliver dårligere. Institutet og Lægeforeningen opfordrer Folketinget til at afskaffe tolkegebyret.

FORTSAT INGEN CERTIFICEREDE TOLKE I SUNDHEDSVÆSENET

Et enigt Folketing vedtog i februar 2019 en lov, der muliggør, at sundheds- og ældreministeren kan godkende institutioner til at certificere tolke til brug i sundhedsvæsenet. I februar 2020 var der dog endnu ikke godkendt certificeringsinstitutioner i medfør af loven.

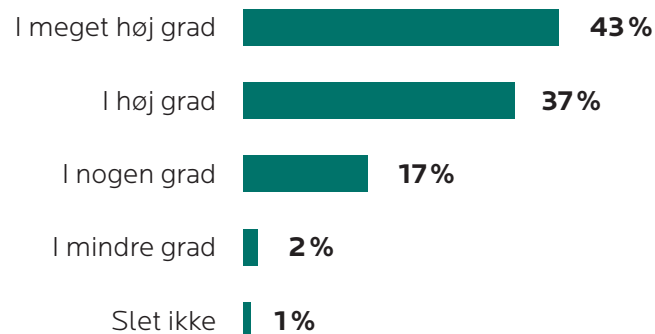
INGEN GRATIS SUNDHEDSYDELSE TIL UREGISTREREDE MIGRANTER

En patient, der ikke har bopæl i Danmark, og som opholder sig midlertidigt i Danmark, kan som udgangspunkt ikke længere få akut sundhedsbehandling i Danmark uden at betale. Det gælder også uregistrerede migranter. FN's Komité om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder har i 2019 kritiseret de begrænsede sundhedsydelser og har pointeret over for den danske regering, at Danmark er forpligtet til at respektere retten til sundhed.

PROBLEMATISK BRUG AF TVANG I PSYKIATRIEN

Brugen af bæltefiksering er reduceret de seneste år, men mange patienter bliver fortsat fikseret mere end 48 timer. Dog bliver et stigende antal patienter udsat for tvangsforanstaltninger som for eksempel langvarige fastholdelser. Institutet har understreget over for Sundhedsstyrelsen, at fastholdelse kun bør bruges kortvarigt.

PRAKTISERENDE LÆGER: KRAVET OM EGENBETALING ØGER RISIKOEN FOR FEJL SOM FØLGE AF RINGERE PATIENTSAMTALER

Kilde: Egenbetaling for tolkebistand – lægers erfaringer med ordningen, Institut for Menneskerettigheder og Lægeforeningen

ÅRETS UDGIVELSER

- Egenbetaling for tolkebistand – lægers erfaringer med ordningen (udgivet sammen med Lægeforeningen)

DANSKE BØRN OG UNGE VED IKKE NOK OM DERES RETTIGHEDER

Kun halvdelen af danske skoleelever kender til FN's Børnekonvention. Det fremgår af en undersøgelse, som Institut for Menneskerettigheder og UNICEF Danmark gennemførte i 2019. Faktisk kender færre børn til børnekonventionen i dag, end da undersøgelsen sidst blev gennemført for to år siden. Og 44 % af børnene kan ikke nævne en eneste menneskerettighed, når de bliver spurgt. Undersøgelsen bygger på svar fra over tusind danske skoleelever i 6. til 10. klasse.

Ifølge undersøgelsen halter ikke kun kendskabet, men også opbakningen til enkelte menneskerettigheder blandt børn og unge. En femtedel af børnene i undersøgelsen mener, at det er i orden, at politiet bruger tortur i særlige tilfælde. Derudover er der en stigning i andelen, der bakker op om, at staten overvåger borgerne. Andelen er steget fra 4 % i 2017 til 11 % 2019.

Udviklingen ærgrer både UNICEF Danmark og instituttet, som opfordrer til, at menneskerettighederne og deres værdi for børn og unge selv, deres hverdag og vores samfund kommer på skoleskemaet langt tidligere, end det sker i dag.

Instituttet opfordrer til, at Danmark følger FN's Børnekomité's anbefalinger om at styrke undervisning i menneskerettigheder på alle klassetrin og i læreruddannelsen. Mange børn får i dag deres viden om børns rettigheder og vilkår på nettet, hvor der er upålidelige kilder. Det er derfor vigtigere end nogensinde, at de er klædt på til at forholde sig kritisk til deres omverden og kender de menneskeretlige grundsten, som vores demokrati bygger på, og får kompetencer til også at begå sig i den digitale verden.

FOKUS PÅ UDSATTE BØRN OG FATTIGE BØRNEFAMILIER

FN's Komité om Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder vurderede i 2019 Danmarks og Grønlands indsats for at sikre borgernes rettigheder i Grønland. I en rapport til komitéen pegede Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd for Menneskerettigheder på udfordringerne for især udsatte børn, og komitéen har blandt andet udtrykt bekymring for antallet af fattige børnefamilier i afsidesliggende bygder.

GRØNLANDSK-DANSK SAMARBEJDE FOR BØRN OG UNGE

Grønlands regering, Naalakkersuisut, iværksatte i oktober 2019 et samarbejde med den danske regering for at forbedre forholdene for udsatte børn og unge i Grønland. Den danske regering afsatte i september 2019 5,3 millioner kroner i akut støtte til Grønland for at styrke indsatsen for udsatte børn og unge. Et bredt politisk flertal i Folketinget har desuden afsat yderligere 80 millioner kroner til at supplere Grønlands egen finansiering.

ÅRETS UDGIVELSER

- Menneskerettigheder i fokus – Beretning til Inatsisartut 2018

Naalakkersuisut har sat sig som mål, at ingen børn eller unge født fra år 2022 skal udsættes for overgreb, og i november 2019 offentliggjorde Naalakkersuisut en national handlingsplan om forældres omsorgs-svigt af børn. Et nyt folkesundhedsprogram med et styrket fokus på børns rettigheder blev desuden offentliggjort i starten af 2020. Institut for Menneskerettigheder vurderer, at indsatserne kan være med til at sætte en positiv retning for udviklingen på området. Det kræver dog, at der sættes konkrete målsætninger og koordineres på tværs af indsatserne.

FÆRRE BØRN OPLEVER, AT DE KENDER DERES RETTIGHEDER

NAKUUSA, UNICEF Danmark og instituttet spurgte i 2019 grønlandske skolebørn i 6.-10. klasse om deres kendskab og holdninger til menneskerettigheder og FN's Børnekonvention. Sammenlignet med tal fra 2014 er der sket et markant fald i børnenes kendskab til deres egne rettigheder. I 2014 svarede 38 % af børnene, at de vidste meget eller noget om deres rettigheder. Det tilsvarende tal var i 2019 faldet til 16 %. Børnenes kendskab til børnekonventionen er til gengæld steget.

FLERE BETJENTE TIL UNDERBEMANDET ANSTALT

Kriminalforsorgen i Grønland har gennem en periode oplevet stor personalemangel. I efteråret 2019 besluttede kriminalforsorgen i Grønland og Danmark i samarbejde med Justitsministeriet derfor midlertidigt at ansætte pensionerede betjente og udstationere erfarne fængselsbetjente fra Danmark til anstalten i Nuuk. Der er dog fortsat behov for at forbedre rammerne for at rekruttere kvalificeret arbejdskraft. I den seneste finanslov er der blandt andet derfor afsat knap 50 millioner kroner ekstra over fire år til et løft af retsområdet i Grønland.

NYT RÅD OVERTAGER ARBEJDET FOR MENNESKERETTIGHEDERNE I GRØNLAND

Grønlands parlament, Inatsisartut, udpegede i slutningen af 2019 nye medlemmer til Grønlands Råd for Menneskerettigheder efter en ny lov, som har gjort rådet mere uafhængigt og givet det mulighed for at etablere et sekretariat. Institutet ser frem til et fortsat tæt samarbejde med rådet og sekretariatet.

GRØNLAND FÅR EN ÆLDRETALSMAND

Grønland får sin første ældretalsmandsinstitution. Institutet ser etableringen af flere talsmandsinstitutioner i Grønland de senere år som et udtryk for en generelt øget politisk velvilje til at allokere ressourcer til institutioner, der arbejder med menneskerettigheder i Grønland.

20% af alle personer født i Grønland siden 1995 har været udsat for seksuelle overgreb i barndommen. Samtidig har 28 pct. været udsat for vold.

Kilde: Befolkningsundersøgelsen i Grønland 2018

INSTITUTTETS INTERNATIONALE ARBEJDE

SAMARBEJDE PÅ TVÆRS AF LANDEGRÆNSER I SAHEL

I 2019 har Institut for Menneskerettigheder fortsat arbejdet med at styrke menneskerettighederne i den fattige Sahel-region, hvor sårbare flygtninge og migranter i vidt omfang er udsat for krænkelse. Instituttet har i samarbejde med Den Afrikanske Kommission for Menneskerettigheder og Borgerrettigheder undersøgt årsagerne til krænkelse, som blandt andet omfatter mangelfuld lovgivning og overgreb fra politi og sikkerhedsstyrker. På baggrund af undersøgelsen afholder kommissionen nu regelmæssige møder mellem lande i regionen, hvor man udveksler praktiske erfaringer med at beskytte migranter og flygtnings rettigheder.

Instituttet har i det forgangne år modtaget en bevilling på 10,4 millioner euro til at fortsætte arbejdet med at styrke menneskerettighederne i Sahel, herunder uddannelse af politi og sikkerhedsstyrker i menneskerettigheder.

EN STEMME I INTERNATIONALE FORA

I 2019 indtrådte Danmark som medlem af FN's Menneskerettighedsråd. Også for instituttet har det betydet nye muligheder. Siden 2015 har instituttet arbejdet målrettet på at styrke menneskerettighederne gennem Verdensmålene, da der er et enormt – men uforløst – gensidigt potentiale. I FN's Menneskerettighedsråd har Danmark været blandt initiativtagerne til en resolution om menneskerettighedernes rolle for realiseringen af Verdensmålene, og instituttet har været en væsentlig bidragsyder til at løfte og flytte den dagsorden. Dette er sket både med analyser, udvikling af værktøjer og paneldeltagelse ved rådets møder og ved FN's High-Level Political Forum i New York.

STYRKEDE MENNESKERETTIGHEDER I ERHVERVSLIVET

I 2019 markerede Institut for Menneskerettigheder sit 20-årsjubilæum for arbejdet med menneskerettigheder i erhvervslivet. I den anledning blev der gjort status over de resultater, der er nået gennem årene. Instituttet har blandt andet udviklet værktøjer og guidelines, som nu bruges over hele verden, og støttet andre lande i at udvikle nationale handlingsplaner for virksomheders ansvar for menneskerettighederne. Derudover har eksperter fra instituttet i 2019 redigeret og skrevet indhold til den første håndbog i human rights impact assessment nogensinde – en af de mest udbredte metoder til at vurdere erhvervslivets påvirkning af menneskerettighederne.

I Myanmar har Institut for Menneskerettigheder arbejdet for at skabe langsigtede forandringer gennem reformer af uddannelsessystemet, blandt andet ved at sikre undervisning i menneskerettigheder til jurastuderende. I 2019 modtog 4000 studerende undervisning i menneskerettigheder, og menneskerettigheder er nu en obligatorisk del af jurastudiet på universiteter i hele landet.

SAMARBEJDE PÅ TVÆRS AF KLODEN

En central del af instituttets internationale arbejde handler om at skabe resultater i samarbejde med partnere. I løbet af 2019 har instituttet arbejdet for at fremme menneskerettighederne i samarbejde med både stater, virksomheder, andre landes menneskerettighedsinstitutioner og NGO'er samt i internationale fora.

Bedre klagemuligheder i Palæstina

I Palæstina har instituttet et tæt samarbejde med den nationale menneskerettighedsinstitution. Instituttet har sammen med ombudsmandskontoret bidraget til, at Palæstinas menneskerettighedsinstitution har forbedret sit klagesystem markant og nu er langt bedre i stand til at håndtere klager fra borgere, der oplever menneskerettighedskrænkelser i det konfliktfyldte område.

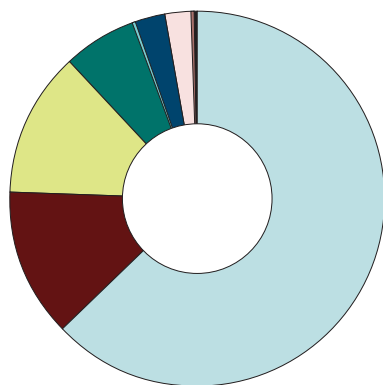
Regional styrkelse i Latinamerika

Et afgørende skridt på vejen mod at skabe stærkere menneskerettighedsinstitutioner på globalt plan er at opbygge regionale kontorer, der kan støtte og koordinere de enkelte menneskerettighedsinstitutioners arbejde. Institut for Menneskerettigheder har bidraget til arbejdet for at få etableret det første regionale kontor i Latinamerika, og i 2019 blev oprettelsen og byggeriet af et nyt regionalt kontor i Panama endelig godkendt.

Ansvarlig virksomhedsadfærd i Ghana

Børnearbejde, trafficking og tvangsarbejde er nogle af de alvorlige menneskerettighedskrænkelser, der fortsat finder sted i Ghanas erhvervsliv, blandt andet i landets store kakaoindustri. I 2019 har Ghana taget et vigtigt skridt mod mere ansvarlig virksomhedsadfærd ved at sætte gang i en undersøgelse af problemernes omfang med hjælp fra instituttet og andre partnere.

INDTÆGTER TIL DET INTERNATIONALE OMRÅDE I 2019

I millioner kr.

Danida	56,1
EU	11,5
Sida	11,0
Private virksomheder	5,7
British Council	0,1
Andre donorer	2,5
Giz	2,1
Interne projekter	0,1
Multilaterale organisationer (FN mv.)	0,1
Indtægter i alt	89,2

MENNESKERETTIGHEDS- PRISEN 2019 GIK TIL SARA OMAR

Forfatter og debattør Sara Omar modtog i december 2019 Rådet for Menneskerettigheders hæderspris. Hun fik prisen for sin vigtige kamp for kvinders og børns rettigheder.

Den kurdisk-fødte forfatter flygtede fra krigen i Irak i slutningen af 1990'erne og ankom til Danmark som 15-årig. Under sine studier i statskundskab debuterede hun med romanen 'Dødevaskeren', der er inspireret af et liv præget af vold og overgreb, og i 2019 udkom opfølgeren 'Skyggedanseren'.

Sara Omar har siden udgivelsen forsvaret menneskerettighederne i den offentlige debat og advokeret for kvinders ret til kropslig integritet. Hun har brudt et tabu for kvinder, ikke kun i det kurdiske mindretal, men i alle dele af det danske samfund såvel som i udlandet. Selvom hun lever med dødstrusler og politibeskyttelse, kæmper hun videre.

"Jeg er rørt, stolt og af hele mit hjerte taknemmelig over at modtage den store anerkendelse. Det betyder, at min kamp for et værdigt liv for mig selv og de tavse, undertrykte stemmer ikke har været forgæves. Den er ikke forgæves," sagde Sara Omar i forbindelse med overrækkelsen.

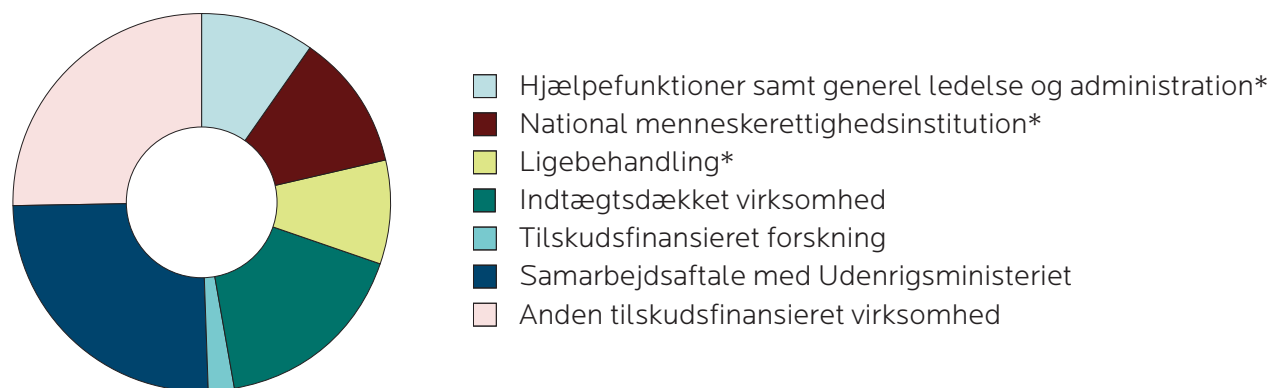
ØKONOMI

INSTITUTTETS INDTÆGTER I 2019

I millioner kr.	Budget	Indtægter
Hjælpefunktioner samt generel ledelse og administration*	12,7	12,7
National menneskerettighedsinstitution*	14,8	15,0
Ligebehandling*	11,0	11,1
Indtægtsdækket virksomhed	22,2	21,9
Tilskudsfinansieret forskning	2,3	2,7
Samarbejdsaftale med Udenrigsministeriet	32,3	32,4
Anden tilskudsfinansieret virksomhed	38,4	32,2
I alt	133,7	128,0

Regnskabet viser det faktiske aktivitetsniveau for året, mens budgettet er det bedste skøn over, hvordan instituttet forventede, at de eksternt finansierede projekter ville fordele sig.

Afvigelsen mellem budget og regnskab på anden tilskudsfinansieret virksomhed skyldes hovedsageligt, at nogle aktiviteter er blevet skubbet til kommende år. Alle planlagte aktiviteter forventes fortsat udført, blot på et senere tidspunkt.

*Bevilget på finansloven

INSTITUT FOR
MENNESKE
RETTIGHEDER